

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA NA LEKCJACH MUZYKI W KLASIE VI

1. SPOSOBY OCENIANIA I SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

Sposób oceniania w znaczący sposób wpływa na stosunek uczniów do przedmiotu, a co za tym idzie – także na efektywność procesu nauczania. Na lekcjach muzyki, która jako przedmiot artystyczny wymaga szczególnego podejścia do tej kwestii, ocena proponowana przez nauczyciela powinna przede wszystkim motywować ucznia do działania i rozwijania swoich umiejętności.

2. FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY:

Predyspozycje i umiejętności muzyczne uczniów można ocenić na podstawie obserwacji prowadzonych na początku każdego roku szkolnego, m.in. sprawdzanie słuchu wysokościowego, poczucia rytmu i rozróżniania wartości rytmicznych, pamięci muzycznej, znajomości solmizacji. Oceny z muzyki dotyczą poziomu wiedzy i umiejętności w kontekście indywidualnych zdolności i zainteresowań muzycznych ucznia, a także jego zaangażowania i aktywności na lekcjach. Ocena nie powinna być obniżana z powodu niewielkich postępów dziecka w nauce, jeśli źródłem tych niepowodzeń jest brak uzdolnień muzycznych. Ostateczny wybór sposobu i zasad oceniania należy do nauczyciela. Trzeba jednak pamiętać, że ocena może zarówno pomóc w budowaniu właściwej motywacji ucznia do pracy, jak i stać się powodem zniechęcenia i bezpodstawnego przekonania źle ocenionego ucznia o braku słuchu, zdolności muzycznych itp. Ocena w dzienniku nie może więc być rezultatem pomiaru, lecz powinna spełniać funkcje wychowawcze – przede wszystkim zachęcać do nauki muzyki.

3. OCENIANIE WIEDZY TEORETYCZNEJ I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH:

Przy ocenianiu ucznia należy oddzielić jego postępy w opanowywaniu wiedzy teoretycznej, niewymagające aktywności muzycznej, od umiejętności śpiewu, gry na instrumentach i tworzenia muzyki. Znajomość elementów teorii i historii muzyki powinna być oceniana według jednakowych kryteriów dla całej klasy. Dotyczy to także umiejętności pisania nut (z wyłączeniem dzieci z dysgrafią). Oceniając umiejętności i wiedzę teoretyczną, można zachęcić do aktywnego muzykowania, na przykład podwyższając ocenę za poprawne zapisanie rytmu ćwiczenia, jeśli uczeń potrafi wykonać podane wartości rytmiczne. W celu sprawdzenia wiedzy muzycznej nauczyciel może wykorzystać:

- ćwiczenia utrwalające – dają możliwość określenia stopnia opanowania przez uczniów wiedzy muzycznej;
- ćwiczenia jako sprawdziany – niektóre zadania (np. krzyżówki, quizy) nadają się do szybkiego sprawdzenia wiadomości. Uczniowie chętnie uczestniczą w tego rodzaju „sprawdzianach”. Nauczyciel natomiast nie traci cennego czasu przeznaczonego na zajęcia.

Umiejętności praktyczne muszą być oceniane w kontekście predyspozycji muzycznych dziecka. W tym przypadku ewaluacja nie może wynikać z bezwzględnej skali osiągnięć. Każdy uczeń powinien mieć możliwość uzyskania oceny bardzo dobrej, jeśli tylko będzie zaangażowany i staranny. Duże trudności sprawia ocena postępów w sytuacji, kiedy dziecko musi pokonywać bariery psychiczne utrudniające aktywne muzykowanie. Dotyczy to przede wszystkim śpiewu. Przy ocenianiu umiejętności praktycznych należy pamiętać o indywidualizowaniu poszczególnych ocen – powinno się porównywać nie uczniów między sobą, lecz efekty pracy każdego z nich

w stosunku do jego możliwości. Najtrudniejszym rodzajem muzycznej aktywności dzieci jest twórczość, dlatego przy jej ocenie należy zwracać uwagę na zaangażowanie oraz staranność uczniów. Należy im umożliwić szybkie osiągnięcie satysfakcji z rezultatu własnych wysiłków twórczych. Nie można także skąpić pochwał. Nauczyciel często imponuje uczniom swoją wiedzą i umiejętnościami, toteż pochwała z jego ust jest dla nich szczególnie ważna.

4. RELATYWNA, ELASTYCZNA I ZINDYWIDUALIZOWANA OCENA Z MUZYKI:

Wystawianie ocen jest zadaniem trudnym, podlega bowiem wielu uwarunkowaniom. Ustalając wymagania na poszczególne oceny, należy brać pod uwagę, że za oceną kryje się informacja zarówno o poziomie osiągnięć, jak i o postępach ucznia. Dlatego zasady wystawiania ocen powinny być na tyle elastyczne, aby można było uwzględnić zdolności danego ucznia i odnieść ocenę do nich, a nie do średniego poziomu klasy. Zatem przy wystawianiu oceny z muzyki należy brać pod uwagę przede wszystkim wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Dlatego też zaleca się zindywidualizowanie skali ocen na podstawie dokładnego rozpoznania możliwości każdego z uczniów oraz obserwacji jego jednostkowego rozwoju. Ocena powinna być więc relatywna, uzależniona od potencjału uczniów i prezentowanej przez nich postawy. Wystawiając konkretną ocenę z muzyki, trzeba koniecznie pamiętać o tym, że jednym z podstawowych celów tego przedmiotu jest przygotowywanie uczniów do świadomego korzystania z dorobku rodzimej i światowej kultury muzycznej oraz aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu muzycznym kraju.

Przy ocenie powinno się uwzględniać przede wszystkim zaangażowanie i wkład pracy, znajomość literatury muzycznej i związaną z tym wiedzę, a także umiejętność śpiewania i gry na instrumentach. Głośne czytanie nut oraz podawanie wiadomości z zakresu teorii i historii muzyki nie mogą stanowić podstawy do oceny ucznia. Niedopuszczalne jest również odpytywanie uczniów i stawianie ocen wyłącznie ze znajomości tekstu piosenki. Stosowanemu dotychczas systemowi oceniania zarzuca się niespójność wynikającą z dowolności doboru kryteriów. Brak ujednoczonych zasad oceniania prowadzi z kolei do wielu nieporozumień i zakłóca relacje między nauczycielami, uczniami oraz rodzicami. Dlatego ocenie powinny podlegać następujące elementy:

- śpiew,
- gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, dzwonkach, flażolecie, oraz na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych),
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych,
- działania twórcze,
- znajomość terminów i wiedza muzyczna,
- aktywność na lekcjach,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- udział w zajęciach dodatkowych, np. chór szkolny.

5. KRYTERIA I ZAKRES OCENIANIA NA LEKCJACH MUZYKI:

Ocenę niedostateczną (1) - otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości określonych programem nauczania,
- nie potrafi rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim stopniu trudności,
- nie wykazuje chęci nadrobienia zaległości i opanowania wiadomości i określonych w minimum programowym,
- nagminnie lekceważy zajęcia, nie wykonuje prac zleconych przez nauczyciela,
- bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji,

Ocenę dopuszczającą (2) - otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości przewidzianych w programie nauczania,
- przy pomocy nauczyciela rozwiązuje (wykonuje) zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- wykonuje niedokładnie i niestarannie obowiązkowe ćwiczenia,
- pracuje niesystematycznie,
- często jest nieprzygotowany do lekcji,

Ocenę dostateczną (3) - otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości i najprostsze umiejętności przewidziane w programie nauczania przedmiotu,
- samodzielnie wykonuje zadania o średnim stopniu trudności,
- poprawnie wykonuje ćwiczenia obowiązkowe,
- uczestniczy w ćwiczeniach i zabawach muzycznych,
- współpracuje w grupie,
- sporadycznie jest nieprzygotowany do lekcji,

Ocenę dobrą (4) - otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania,
- posługuje się terminologią przedmiotową,
- wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne,
- potrafi zdobyte wiadomości zastosować w praktyce,
- starannie wykonuje ćwiczenia obowiązkowe,
- przejawia aktywność w działaniach muzycznych indywidualnie i grupowo,

Ocenę Bardzo dobrą (5) - otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności objęty programem nauczania przedmiotu,
- w działaniach praktycznych stosuje zdobytą wiedzę, rozwiązuje ćwiczenia i zadania praktyczne, ma ciekawe pomysły,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- starannie i z zaangażowaniem wykonuje ćwiczenia obowiązkowe,
- przejawia zainteresowania przedmiotem, dyskutuje na temat muzyki i potrafi uzasadnić swoje poglądy,
- chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach muzycznych na terenie szkoły i poza nią,

Ocenę celującą (6) - otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych,
- wykazuje dużą znajomość treści ponadprogramowych,
- wykazuje zaangażowanie i twórczą inicjatywę w działaniach indywidualnych i grupowych,
- przejawia szczególne zainteresowanie przedmiotem, uczestniczy w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych,
- aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły,

- ma osiągnięcia w konkursach szkolnych i międzyszkolnych.

6. KRYTERIA OCENIANIA – CO OCENIAMY:

a) Podczas wystawiania oceny za śpiew należy wziąć pod uwagę: poprawność muzyczną, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny.

b) Przy wystawianiu oceny za grę na instrumencie trzeba uwzględnić: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny.

c) Wystawiając ocenę za wypowiedzi na temat utworów muzycznych, połączoną ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych, należy wziąć pod uwagę:

- zaangażowanie i postawę podczas słuchania,
- rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów,
- rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych,
- podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów,
- wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. na rysunku, w opowiadaniu, dramie).

d) Przy wystawianiu oceny za działania twórcze – wokalne i instrumentalne należy wziąć pod uwagę:

- rytmizację tekstów,
- improwizację: rytmiczną, melodyczną (wokálną i instrumentalną) oraz ruchową,
- umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych,
- umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych),
- umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych.

e) Ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych. Za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać bardzo dobrą. Za systematyczną i bardzo dobrą pracę w szkolnym zespole muzycznym lub chórze oraz za udział w ich występach, należy podwyższyć uczniowi ocenę z muzyki o jeden stopień.

f) Przy wystawianiu oceny za zeszyt przedmiotowy lub zeszyt ćwiczeń należy wziąć pod uwagę:

- estetykę ogólną,
- systematyczność,
- prace domowe odrabiane przez ucznia samodzielnie.

g) Ocena za zeszyt, w zależności od opinii nauczyciela, może, ale nie musi wpływać na końcową ocenę z muzyki.

7. ZASADY POPRAWY OCEN

- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną uzyskaną ze sprawdzianu podsumowującego dział w terminie 7 dni od daty wpisania oceny do dziennika lub innym terminie indywidualnie ustalonym przez nauczyciela.
- Raz w ciągu jednego śródrocza uczeń może poprawić dowolną ocenę uzyskaną ze sprawdzianu podsumowującego dział w terminie 7 dni od daty wpisania oceny do dziennika.
- W przypadku, gdy uczeń nie zgłosi się na poprawę w ciągu 7 dni lub w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, traci możliwość poprawy.
- Uczeń może otrzymać ocenę wyższą lub niższą od otrzymanej w pierwszym terminie. Każda z ocen jest wpisywana do dziennika.
- Oceny bieżące z kartkówki, zadań domowych, pracy na lekcji, odpowiedzi ustnych, ćwiczeń, nie podlegają poprawie.

- Jeśli uczeń jest nieobecny w szkole w dniu zapowiedzianego sprawdzianu, to przystępuje do jego napisania na następnej lekcji, na której będzie obecny.
- Uczeń nieobecny w szkole min. tydzień z powodu choroby, po powrocie do szkoły ma tydzień na uzupełnienie braków.
- Nie ocenia się ucznia w sytuacjach losowych.
- Za niesamodzielną pracę ucznia (tzw. ściąganie na kartkówce, pracy klasowej, niesamodzielną pracę domową) nauczyciel ma prawo wystawić uczniowi ocenę niedostateczną.

8. NAUKA ZDALNA

- Uczniowie podczas nieobecności w szkole są oceniani za: zadania domowe, prace pisemne, karty pracy, skany, zdjęcia i nagrania audio-wideo,
- Zajęcia online odbywają się według ustalonego harmonogramu,
- Nauczyciel dostosowuje treści, metody oraz formy pracy do kształcenia na odległość,
- Narzędzia wykorzystywane w czasie e-nauczania to: e-dziennik UONET+ oraz pakiet Microsoft Office365 – platforma Teams,
- Ocen z aktywności na czas zajęć poza szkołą nie przydziela się,
- Nieprzygotowanie – czyli nieodesłanie w terminie zadania zleconego przez nauczyciela,
- Uczniowi na odrobienie i odesłanie do nauczyciela odrobionego zadania przysługuje czas siedmiu dni kalendarzowych (do następnej za planowej lekcji online),
- W szczególnych przypadkach nauczyciel wyznacza uczniom inny termin odesłania prac,
- konieczności nadesłania pracy przez ucznia informuje wpis : „-” w dzienniku elektronicznym UONET+,
- Jeżeli uczeń nie prześle do nauczyciela zleconego zadania we wskazanym terminie, traktowane jest to każdorazowo jako nieprzygotowanie do zajęć.
- Uczniowi przysługują 2 nieprzygotowania w semestrze, trzecie nieprzygotowanie oznacza ocenę niedostateczną.
- Zdobyte dotychczas nieprzygotowania pozostają ważne.
- Uczeń ma możliwość poprawienia ocen otrzymanych za zadania wykonywane w czasie e-nauczania w sposób i w terminie wskazanym przez nauczyciela, po uprzednim uzgodnieniu,
- W przypadku problemów technicznych: nagłego uszkodzenia sprzętu, braku dostępu do Internetu, komputera lub innych problemów natury technicznej, nauczyciel ustala z uczniem indywidualny kanał komunikacyjny podczas e-nauczania, np. przez e-dziennik UONET+ lub kontakt telefoniczny.

9. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

- zawsze uwzględniać trudności ucznia,
- w miarę możliwości pomagać, wspierać, dodatkowo instruować, naprowadzać, pokazywać na przykładzie,
- dzielić dane zadanie na etapy i zachęcać do wykonywania małutkimi krokami,
- nie zmuszać do wykonywania ćwiczeń sprawiających uczniowi trudności,
- dawać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności, cierpliwie udzielać instruktażu,
- nie krytykować, nie oceniać negatywnie wobec klasy,
- podczas oceniania brać przede wszystkim pod uwagę stosunek ucznia do przedmiotu, jego zaangażowanie, chęci, wysiłek, przygotowanie do zajęć w materiały, niezbędne pomoce,
- dostosowywać treści i zadania do możliwości ucznia,
- pozostawić więcej czasu na wykonanie pracy,

- pozwalać na korzystanie z dodatkowych materiałów: śpiewników, zapisów nutowych,
- krótko i prosto formułować polecenia – upewnić się, czy uczeń je zrozumiał,
- pobudzać zainteresowania ucznia, angażować w bardzo konkretne działania, zachęcać do zadawania pytań.

10. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- O przedmiotowych zasadach oceniania uczniowie informowani są na pierwszych zajęciach lekcyjnych w danym roku szkolnym.
- Jeśli uczeń otrzyma ocenę niedostateczną za pierwszy semestr, ma obowiązek zaliczenia materiału w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.